

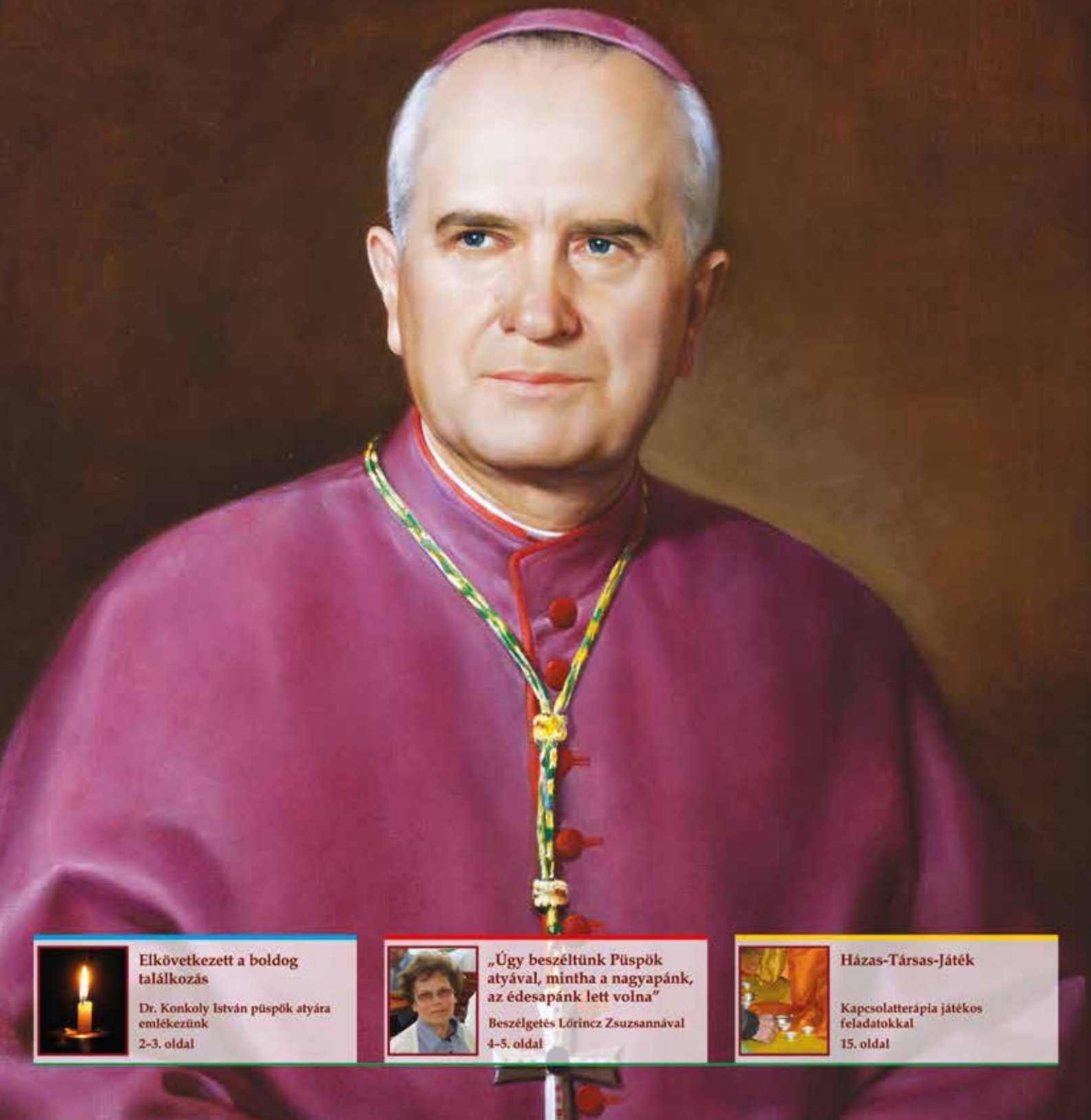
Martinus

www.martinus.hu

a Szombathelyi Egyházmegye havilapja

XI. ÉVFOLYAM 1. SZÁM • 2018. JANUÁR • ÁRA: 200 Ft

„Őszentsége hálát ad a
gondviselő Istennek
Konkoly István püspök úr
hosszú papi és püspöki szolgálatáért,
és az örök Atya irgalmas szeretetébe
ajánlja az odaadó fópásztor lelkét.”
(Ferenc pápa részvétáviratából)

Elkövetkezett a boldog
találkozás

Dr. Konkoly István püspök atyára
emlékezünk
2-3. oldal

„Úgy beszélünk Püspök
atyával, mintha a nagyapánk,
az édesapánk lett volna”

Beszélgetés Lőrincz Zsuzsannával
4-5. oldal

Házastársas-Játék

Kapcsolatterápia játékos
feladatokkal
15. oldal

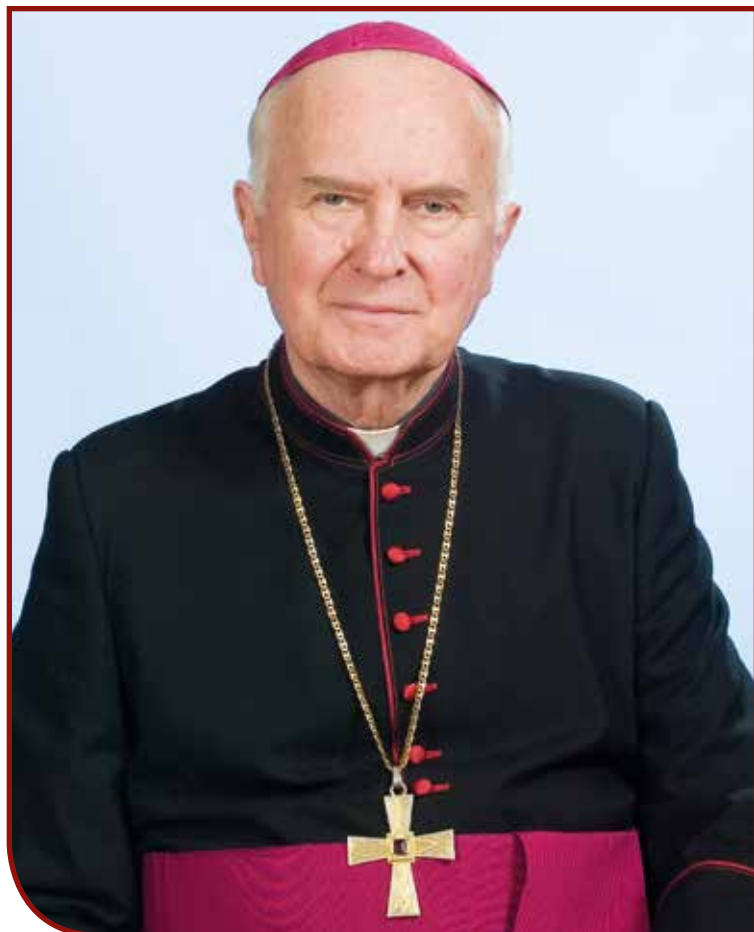
Elkövetkezett a boldog találkozás

Dr. Konkoly István püspök atyára emlékezünk

Decemberi lapszámunk nyomdába kerülésének napján, 2017. november 20-án dr. Konkoly István nyugalmazott szombathelyi megyéspüspök életének 88., áldozópapi szolgálatának 64. és püspöki szolgálatának 31. évében szentségekkel megerősítve a szombathelyi kórházban hazatért az Atyai Házba. Idei első lapszámunkat egykori főpásztorunk emlékének szenteljük.

Konkoly István püspök Kerkaszentmiklóson, mai nevén Tornyiszentmiklóson született 1930. március 5-én. Középiskolai tanulmányait a szombathelyi Faludy Ferenc Gimnáziumban végezte, végig kitűnő eredménnyel. Kispapi éveit a budapesti Központi Papnevelő Intézetben töltötte, és a Hittudományi Akadémia hallgatója volt. Teológiai tanulmányait elvégezve doktori címet szerzett. Kovács Sándor megyéspüspök 1954. június 20-án a szombathelyi székesegyházban szentelte pappá. 1955–1956-ban káplánként szolgált Gyöngyösfalun. Innen 1956 szeptemberében a szombathelyi főplébániára került káplán-hitoktatónak, buzgó és eredményes hitoktató tevékenysége miatt az állami hatóságok állandóan zaklatták, s végül elhelyezték Szombathelyről. 1958-ban rábagyarmati káplán lett, 1960 szeptemberétől 1962. február 1-jéig Jánosházán szolgált ugyancsak káplánként. Innen immár önálló lelkipásztorként a szőcei plébániára került. 1963 szeptemberében megyéspüspöke személyi titkárává választotta, majd a püspöki kar hozzájárulásával az Országos Liturgikus Tanács (OLT) titkárává nevezte ki. Ebben a beosztásában sokat tett a zsinati liturgikus reformok hazai megvalósításáért.

Kovács Sándor megyéspüspök nyugdíjba vonulása után egy évig Fábíán Árpád megyéspüspök titkára volt, majd főpásztor 1972-ben Gencsapáti plébánosává nevezte ki, ahol két templom és egy ősi plébániaépület, valamint a községhez tartozó Szentkút létesítményeinek teljes felújítása várt rá. 1987 tavaszán újraindította a korábban megtiltott szentkúti zarándoklatokat.

Ugyanezen év június 5-én II. János Pál pápa szombathelyi megyéspüspökké nevezte ki, július 11-én pedig Paskai László bíboros, esztergom-budapesti érsek püspökké szentelte.

Kevéssel a szentelése után a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia megválasztotta őt az Országos Liturgikus Tanács (OLT) elnökévé. Ezt a tisztséget nyugdíjba vonulásáig, 2006-ig töltötte be.

Tizenkilenc éven át volt a Szombathelyi Egyházmegye főpásztor. Püspöki kinevezésekor Szent Pál apostol szavai adtak bátorítást számára: „Gyengeségem tudatában félve és nagyon aggódva mentem hozzátok.” (1Kor 2,3) Püspöki

Főszerkesztő: Ipacs Bence • **Szerkesztők:** Déri Péter, H. Pezenhófer Brigitta, Kovács József, Molnár Péter, Salamon Viktória, Teklits Tamás • **Nyomdai kivitelezés:** Nyomdai ötletek Kft. (7100 Szekszárd, Ybl M. u. 3.) • **Felelős vezető:** Jankovics Zoltán • **Kiadó:** Martinus Könyv- és Folyóirat Kiadó (9700 Szombathely, Berzsényi Dániel tér 3.) • **Telefon:** 94/513-191 • **E-mail:** info@martinuskiado.hu • **Internet:** www.martinuskiado.hu • **Felelős kiadó:** Teklits Tamás igazgató • **ISSN 2060-145X** • Az újságban található cikkek a forrás megjelölésével szabadon felhasználhatók.

szolgálatának legfőbb célkitűzését az alábbiakban fogalmazta meg: „Mindent igyekszünk megtenni azért, hogy az igehirdetés, a tanúságtétel és az apostolkodás révén Jézus evangéliuma eljusson az emberekhez.”

A Szombathelyi Egyházmegyében eredményesen működnek a rendszerváltozás után újraindított különféle oktatási és nevelési, kulturális és szociális intézmények is. Konkoly István szolgálata alatt több mint negyven új templom, illetve kápolna, több új plébániai és közösségi ház épült. Ugyancsak szolgálata alatt kezdődött meg és fejeződött be az 1945. március 4-én súlyosan megrongálódott székesegyház belső rekonstrukciója, amelynek során elkészült a falak és oszlopok márványborítása, az oszlopfők és a stallumok díszének fafaragása és aranyozása. Ezenkívül új orgonával és négy nagyméretű olajképpel is gazdagodott a főtemplom.

Az Egyházmegyének több történelmi jelentőségű ünnepe is volt püspöksége alatt. 1991-ben a pápalátogatás, ahol a szombathelyi repülőtéren százezer zarándok köszöntötte a Szentatyát. 1998-ban az Egyházmegyei Zsinat, amelyen a lelkipásztorokon kívül harminc világi hívő is részt vett. 2003-ban ötezer magyar zarándok jelenlétében a római Szent Péter téren megtörtént Batthyány-Strattmann László boldoggá avatása. 2001-ben pedig a Szenttéavatási Kongregációnál hivatalosan is elindult Brenner János boldoggá avatásának ügye.

Papi szolgálata és ezen belül püspöki működése hazánk újkori történelmének talán legnehezebb, de mindenképp emberpróbáló időszakával esett egybe. Egyházi vezetőként helyt kellett állnia a puha diktatúra éveiben, majd a rendszerváltozás reményekkel teli, felfokozott hangulatú időszakában is. Püspök atya ebben a történelmi helyzetben képes és alkalmas volt arra, hogy az egyházi hagyományok felélesztése, a történelmi örökség immáron méltó ápolása mellett az Egyházmegye életében helyet adjon a szükséges változásoknak, esélyt biztosítson a fejlődésnek, nem tévesztve soha szem elől a jézusi örök tanítást.

Szent Márton, Mindszenty József bíboros, Brenner János, Batthyány-Strattmann László és az Egyházmegye többi más nagy egyéniségének emlékezete ma talán nem élne oly szilárdan és erősen a hívek szívében, ha Konkoly István szervezőmunkája, egyház- és társadalompolitikai szerepvállalása ehhez nem járul hozzá.

Az általa szervezett vagy a közreműködésével létrejött rendezvények, egyházmegyei események és programok, valamint a kezdeményezésére létesült intézmények mind ezt a célt szolgálják ma is – hirdetni az evangélium igazságait. Az általa szorgalmazott újítások átvezették az Egyházmegyét egy új korszakba, elkötelezettsége nyomán a lelkipásztori munka igényes és sokrétű hitéletet eredményezett.

A pappá szentelésének 60. évfordulóján mondottakból idézünk és köszönjük meg őt a Gondviselőnek: „A gyémántmisés jubileum jó alkalom arra, hogy visszatekintsek az elmúlt hat évtizedre. Köszönetet mondjak Istennek azért, hogy megadta nekem a papi hivatás ajándékát, sőt a püspöki tisztségre is kiválasztott, és megőrizte bennem a hitet, a reményt és a szeretetet. Bizonyos eredmények jelentkezésekor pedig megóvott az elbizakodottságtól, a kudarcok idején pedig az elkeseredéstől. Kérem az Urat, hogy továbbra is tartson meg szeretetében, hogy így teljes bizalommal készülhessek fel a vele való boldog találkozásra.”

„Úgy beszélünk Püspök atyával, mintha a nagyapánk, az édesapánk lett volna”

Beszélgetés Lőrincz Zsuzsannával dr. Konkoly István megyésfőpásztorról

Lőrincz Zsuzsannát, Zsuzsit nagyon sokan ismerhetik Szombathelyen. Egyrészt kisgyermek kora óta a Kálvária templomba jár, hosszú évek óta egyházközségének tagja, ahol ellátja a Lelkészség adminisztrációs feladatait, és részt vesz a közösségek életével kapcsolatos szervező munkában is. Másrészt 1989-től nyugdíjazásáig a Püspökségen dolgozott. Dr. Konkoly István megyéspüspök úr hívta a pápalátogatás előtt a Püspöki Hivatalba, feladatai pedig az évek során folyamatosan gyarapodtak. Aki ismeri Zsuzsit, tudja, hogy milyen nyitott, jólelkű, tettekre kész személyiség. Mindig mindenkihez van egy jó szava, biztató mosolyával vigasztal és bátorít.

Mit kell tudnunk a családról?

Nagyon vallásos családba születtem. Azt hiszem, hogy a karitatív lelkületemet édesanyámtól örököltem. Édesanyám nap mint nap átélte a másik emberen való segítség örömét, nagyon szép példát mutatott nekem. Édesapám cipészmeister volt, nyolc segéddel dolgozott, de az ötvenes években ellehetetlenítették ezt a szakmát is, és teljesen elszegényedtünk. Ekkor az Úttörő utcába költöztünk, így ismertük meg a Kálvárián a közösséget. Hamar kiderült, hogy édesanyám jól főz, így megkérték, hogy a lebetegedett atyát lássa el. Emellett sekrestyési feladatot is vállalt, a kórusban is énekelt. Édesapám mindvégig támogatta őt ebben a feladatban. Mi pedig a testvéremmel ugyancsak segédkeztünk, minden szentmisén énekeltünk. Nagyon szerettünk ott lenni.

Milyen pályára kerültél az érettségi után?

Azt hiszem, hogy az utamat végig az Jóisten irányította már akkor is. Érdekes, hogy a felkérés, amelyre igent mondtam, templomban történt, ugyanis az akkori rendelőintézeti igazgató, illetve Kocsis főorvos úr, aki az onkoradiológiai osztályt vezette, a Kálvária templomba jártak szentmisére. Hallották, hogy most érettségiztem a Kanizsai Dorottya Gimnáziumban. Egy vasárnapi szentmise után megszólítottak, hogy lenne-e kedvem a Markusovszky Kórházban segédasszisztensként dolgozni. Természetesen igent mondtam, majd később általános asszisztensi, röntgenasszisztensi képezést is szereztem. Az új sugárterápiás centrumban a ko-

balt-ágyú részlegen olyan szenvedő betegek sugárkezelését végeztük, akiknek lelkileg is tudtam segíteni. Hálával emlékezem vissza azokra az időkre, ugyanis Kocsis főorvos úr és az összes ott dolgozó olyan békében és nyugalomban, szeretetteljes légkörben látta el a mindennapi teendőket, hogy a betegek is érezték mindezt.

Hogyan és mikor kerültél az Egyházmegyéhez?

A pápalátogatás előtt Konkoly püspök atya elhatározta, hogy világi munkatársakat hív, akik a Pápalátogatási Irodában előkészítik a Szentatya érkezését, elvégzik az összes szervező munkát. Ez a meghívás is – ahogy az asszisztensi meghívás – a Kálvária templomhoz kapcsolódik. József atya megszólított az egyik szentmise után, hogy szükség lenne világi munkatársakra az Egyházmegyében, Konkoly püspök atya pedig rám is gondolt, hiszen kisgyermek korom óta ismert. Rendszeresen járt helyettesíteni ugyanis hozzánk. A döntést pedig szinte azonnal meg kellett hozni. 1989. november 14-én még a kórházban dolgoztam, majd 16-ától már a Püspökségen voltam. Nagyon szépen el tudtam búcsúzni a kollégáimtól a kórházban. Még azért is kaptam kitüntetést, mert kórusban énekeltam és ezzel példát mutattam az egészségügyi dolgozók számára. Kocsis főorvos úr pedig ezt követően is figyelemmel kísérte az életemet.

Mennyire változott meg a feladatköröd a pápalátogatás után?

A feladatok egyre csak sokasodtak, hiszen egyre több intézmény jött létre az Egyházmegyéen belül. Először négy

órában a Kálvárián dolgoztam, négy órát bent a hivatalban, majd ebből nyolc óras hivatali munka lett, utána siettem a Kálváriára. Közben átvettem Márfi érsek úrtól, aki akkor irodaigazgató volt, az iktatási feladatokat is. István püspök nagyon megismert minket, tudta, hogy kire, milyen feladatot bízhat. Elfogadta és nagyon szerette a világi munkatársait. Azt éreztem, hogy bizalommal van irántunk. Sokszor ő maga tanított minket.

Milyen volt a légkör a Püspöki Hivatalban?

Szeretetteljes, békés volt a légkör. Úgy beszélünk Püspök atyával, mintha a nagyapánk, az édesapánk lett volna. Többször meg is fogalmaztuk, hogy ő olyan volt, mint egy jószágos nagypapa, akinek a térdére lehetett ülni, akinek az ember kiöntheti a lelkét, és aki megsimogatja az unokáját. Sokszor megtörtént, ha csak elment mellettünk, akkor is rátette vállunkra a kezét. Érezte mindig, hogy szeret minket. Ha néhan fészültebb volt, akkor utána bocsánatot kért. A papjait is nagyon szerette, mindent megtett értük, aggódott értük. Volt, hogy éjszakákat nem aludt, ha egy problémát meg kellett oldani. Nagy békességszerző volt: a plébániákon, amennyiben feszültség adódott, addig nem nyugodott, míg el nem simította az ellentéteket. Bár édesanyjáról többször mesélt, további családi történetet nem tudtunk meg róla. Az az ő saját, belső világa volt. Ő inkább teljes erejéből a feladatára koncentrált.

Ami számunkra mindig megható volt, hogy egy-egy nagyobb ünnepség után bejött hozzánk a konyhába, hiszen ilyenkor az irodából mi is segítettünk a konyhán dolgozóknak. Mindegyikünknek külön megköszönte a fáradozásainkat. Volt, hogy liturgikus ruhában, volt, hogy reverendában, de jött, leült, mi sokszor a lábához ültünk és ő csak beszélt örömeiben. Tényleg, mint egy igazi nagypapa.

Az atyai tulajdonság mellett pedig igazi vezetőről is beszélhetünk akkor, aki ki merte osztani a feladatokat a munkatársaknak. Tudta, hogy melyik feladatot ki tudja a legjobban elvégezni, igazi?

Minden mozdulatunkról tudott, kontrollálta az elvégzett feladatokat, közben kedvesen tanított. Ha úgy ítélte meg, hogy nem jól fogalmaztuk meg egy levelet, vagy egy telefon nem megfelelően intéztünk el, akkor szeretetteljesen elmondta a véleményét. Sosem bántóan, sosem sértően, mindig jószándéktól vezérelve.

Azt hiszem, hogy Konkoly püspök atya nem ismerte az időt. De ezt jól kell érteni. Annyira maximalista volt saját magával szemben is, hogy ő valójában 24 órát dolgozott egy nap. Ha jött egy feladat, akkor azt „akkor és most” kellett megoldani. Mindig azt vallotta, hogyha az ember benne van az alkotó folyamatban, be kell fejezni, azt elodázni nem szabad. Ebből a szempontból nem ismerte az időt. Rendkívül feladatcentrikus volt, állandóan tevékenykedett.

Mit gondolsz, hogyan élte meg nyugdíjba vonulását?

Véleményem szerint egy tevékeny embert megvisel a nyugdíjba vonulás. Vele sem lehetett ez másként. Az előbb említett idő, amelyet előtte nem ismert, hirtelen rászakadt. Viszont nagyon szép napirendet alakított ki ekkor magának. Többször jártam nála hivatali ügyintézés miatt is. Tapasztaltam, hogy sokan látogatták, ő pedig készült a vendéglátásra. Az asztal megterítését, az előkészületeket mind saját maga végezte. Örült, hogy meghívták bérmlásra, templommegálásra, az egyházközségek egy-egy nagyobb ünnepére. Rengeteget olvasott, imádkozott és túllendült a kezdeti nehézségeken, szerintem boldog nyugdíjas éveket élt.

Hogy emlékszel vissza az utolsó hetekre? Tudtál még vele találkozni?

Többször meglátogattam őt a kórházban. Nagyon érdekes érzés volt az ő halálhíre, ugyanis nem azt éreztem, hogy eltávolodott, hanem ahogy ő maga tanította, átlépett egy másik életbe, a Jóisten elvitte őt, az utolsó hónapok sok szenvedése után megjutalmazta az örök élettel. Amikor utoljára voltam a betegágyánál, mindketten sírtunk, fogta a kezemet és úgy éreztem, hogy szívének minden szeretete benne van abban a kézfogásban.

Milyen feladatokat látsz el most a Kálvárián? Van szabadidőd?

Igazából most ugyanazokat a feladatokat látom el, mint amikor évtizedekkel ezelőtt odakerültem, s újabb feladatokat, amiket az élet hozott. Az adminisztrációs feladatok mellett tartok keresztes előkészítőt, foglalkozom a ministránsokkal. Ha a jegyesek jönnek és esküvőre jelentkeznek, akkor én fogadom őket először a plébánián. Az urnatemető kialakításával többen érkeznek hozzánk urnahely megváltás miatt. A gyászolókkal való találkozás pedig számomra egy nagyon szép feladat, szeretek velük beszélgetni, segíteni nekik a nehéz helyzetben. Sokszor később is visszajönnek hozzám az ügyes-bajos dolgaikkal.

Szabadidőm van, de nem sok, hiszen sokszor a számítógépes feladatokat még otthon látom el, amire nem jut időm ügyeleti időben. Fontos volt számomra, hogy tudatosan kialakítsam az imaéletem, mindig a koromhoz, a lehetőségeimhez mérten. Életemben egy fontos felismerés, hogy az önismeret, önszeretet és istenszeretet erejéből tudom csak szeretni a mellettem lévőket. Az egyensúly megtalálása az önszeretet és istenszeretet között nagyon fontos az életünkben. Persze ez nem jelenti azt, hogy nem billenik ki belőle az ember, hiszen érik hatások, vannak konfliktusok, de a keresztes ember csak ebből az isten- és emberszeretet közösségéből tud táplálkozni. Szimpatizálok a fokoláre lelkeséggel, figyelemmel kísérem a tanításukat és a jezsuita atyák írásait is szívesen a kezembe veszem. „Amit egynek tesztek a legkisebbek közül, azt nekem teszitek” (Mt 25,40) – ezt próbálok megvalósítani a mindennapokban. *H. Pezenhófer Brigitta*

RÖVID HÍREK

2001 és 2008 után 2017-ben ismét ad limina látogatáson vettek részt a Vatikánban a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia (MKPK) tagjai november 20-tól 25-ig. Ferenc pápa november 20-án, hétfőn délelőtt a magánkönyvtárában fogadta a magyar főpásztorokat, akik bemutatták Rómában tanuló papnövendékeiket is. Az audiencia során bemutatták a Szentatyának azt a keresztet, mely a 2020-as budapesti Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus zárókeresztje lesz. Ferenc pápa megáldotta a keresztet, amely az eljövendő időben országjáró zárókeresztre indul, hogy ezzel szolgálja a benső lelki készüléket.

December 11-én délelőtt kezdődött meg a bíborosi tanács 22. ülése a Vatikánban, amelyen a Szentatyá is jelen volt. A tanácskozás december 13-án ért véget. A Római Kúria reformját illetően a folyamat háromnegyede már lezajlott. Most fejeződik be a javaslatok benyújtása Ferenc pápának.

Napi evangéliumos zsebkönyvet jelentetett meg a piarista rend 2018-ra. A kiadvány az evangélium gyakori olvasását szeretné segíteni, valamint a napi imádságban akar támpontot nyújtani. Az evangéliumi szakaszokhoz nyolc szerzetes írt elmélkedést. Az 508 oldalas, zsebkönyv formájú kiadványt elsősorban középiskolásoknak és a felnőtt korosztálynak szánták.

Több mint 290 millió forint gyűlt össze december 17., vasárnap estig a közmédia Jónak lenni jó! jótékonyági akciójában a Magyar Máltai Szeretetszolgálat javára.

A Megszentelt Élet Intézményeinek és az Apostoli Élet Társaságainak Kongregációja szervezésében december 1. és 3. között a 2018-as ifjúsági szinódust előkészítő konferenciát tartottak Rómában. Az esemény a hivatáskultúra építéséről, elsősorban a megszentelt életre szóló hivatás ápolásáról adott átfogó képet. A magyar megszentelt életet egy szociális testvér, egy premontrai és egy piarista atya képviselték.

AZ OLDALT ÖSSZEÁLLÍTOTTA: KOVÁCS JÓZSEF
A HÍREK FORRÁSA: MAGYAR KURÍR

Sebeinkben mutatkozik meg leginkább Isten gyöngédsége

Izajás próféta úgy állítja elénk Istent, mint egy szerető apát, aki gyermekéhez finom hangon szól (vö.: Iz 41,13-20). Mindenekelőtt pedig megnyugtatja őt és megsimogatja: ne félj, én megsegítelek. Olyan, mintha Isten altatót akarna énekelni nekünk. A mi Istenünk képes rá! Gyöngédsége apai és anyai. Sokszor mondta: ha egy édesanya el is feledkezik fiáról, én nem fogok elfeledkezni róla. Ő mélyen magában hordoz minket. Isten kicsinnyé lesz a párbeszédben, hogy megértsük őt és bízunk benne, és Pál bátorságával mondhatjuk neki: Apa, Abba... Apa. Ez Isten gyöngédsége.

Igaz, hogy Isten olykor megfedd minket, Ő hatalmas, de gyöngédségével odajön hozzánk és üdvözít minket. Ez misztérium és egyike a legszebb dolgoknak. A nagy Isten kicsinnyé lesz, és kicsinységében sem szűnik meg nagy lenni. Ebben a dialektikában a kicsi nagy lesz: ott van Isten gyöngédsége. A nagy kicsinnyé lesz, a kicsi pedig nagygyá. Karácsony segít nekünk, hogy ezt megértsük: abban a jászolban... Isten kicsiny.

Eszembe jut Aquinói Szent Tamás egyik mondata a Summa Theologiae első részéből. Amikor az isteni mibenlétét, a legistenibb dolgot keresi, azt mondja: „ne ijedjünk meg a nagy dolgoktól, hanem számoljunk a kis dolgokkal”. Ez isteni jellemvonás, a kettő együtt.

Isten nemcsak segít nekünk, hanem örömet, bőséget is ígér nekünk, hogy segítsen előrejutni. Isten nemcsak atya, hanem apa is. Tegyük föl magunknak a kérdést: Képes vagyok így beszélni az Úrral, vagy félek? Mindenki válaszoljon! Talán valaki azt kérdezi: Hol van Isten gyöngédségének teológiai helye? Hol találjuk meg igazán Isten gyöngédségét? Mikor nyilvánul meg leginkább Isten gyöngédsége? A sebeinkben. Az én sebeimben, a te sebeidben, amikor az én sebem az övével találkozik. Az ő sebeinkben leltünk gyógyulásra.

Ferenc pápa

Az egyház belső alakulása

Az ősegyházat komoly belső válságba sodorták a különféle tévtanítások, mint például a gnoszticizmus, markionizmus és a montanista mozgalom. Mivel az első két évszázadban még elég képlékeny volt az egyház alkotmányos szervezete, ezért nehezen vette fel ezekkel az eretnek mozgalmakkal a küzdelmet. Az egyház hitre vonatkozó tanítása is kiforratlan volt, még sok kérdés tisztázásra várt, ezért a különféle tévtanítások komoly vitákat és keveredéseket okoztak.

A gnosztikusok és a montanisták az egyház struktúráját borították fel azzal, amikor azt állították, hogy a különleges karizmákkal rendelkező hívek a tisztviselők felett állnak. A hitbeli tanításban megint sok tévedést hoztak, amik rossz irányba vitték a hívek közösségét. Az eretnek mozgalmak igen megnyerőek voltak, így sok embert félre tudtak vezetni. A 2. század végére azonban sikerült az egyháznak megerősödni és az igaz tanítást továbbadnia a megfelelő keretek között.

Míg az első században a püspökök a presbiterekkel szinte egyenrangúan irányították az egyházközségeket, addig a 2. század végére a püspök kezébe került a vezetés. A püspök lett a legfőbb pap és tanító, aki tiszttségét szenteléssel nyerte el és így lépett az apostolok örökébe, hogy az ő tanításukat megtartsa és hamisítatlanul tovább is adja. A püspök vette fel a harcot a különféle eretnek mozgalmakkal és vezette át a híveket a veszélyeken. A presbiterek a püspökök segítői és meghatalmazottjai lettek, akik elvégezték a rájuk bízott feladatokat. A diakónusok pedig a püspökök közvetlen segítőivé váltak.

Az egyetemes egyház is lassan alakult ki, hiszen az apostoli alapítású egyházközségek elkezdtek a misszionálást, így alakultak ki az anya- és a leányegyházak. Az apostoli egyházközségek közül is kiemelkedett a római egyház, egyrészt, mert ott halt vértanúhalált a két apostolfejedelem, Szent Péter és Szent Pál, valamint a mindenkor római püspök volt Szent Péter örököse, amit sok esetben hangsúlyoztak is. Másrészt azért volt fontos szerepe a római egyházközségnek, mert az egész nyugati világ és Észak-Afrika megtérítése innét indult el. Róma pedig az akkori ismert világ fővárosa volt, ahol a világ minden részéről jövő keresztények megfordultak és így az egész kereszténységet képviselte a birodalmi főváros.

Déri Péter

A SZENTSÉGEK LITURGIÁJA

A közösség szolgálatának szentségei

Sorozatunkban eddig a beavató és a gyógyító szentségek liturgiáját tárgyaltuk. Következnek a közösség szolgálatának szentségei, vagyis az egyházi rend és a házasság. Szentségi életünkben valamiképpen határvonal van e két szentség és az előbbi öt között, ugyanis míg a beavató és a gyógyító szentségeket valamennyi hívő felveheti, az utóbbiak közül a nők legfeljebb a házasság szentségében részesülhetnek, de a férfiak is az egyházi rend és a házasság szentsége közül általában csak az egyikben szoktak.

Természetesen vannak, akik e két szentség egyikét sem veszik fel, mert más életállapotra kaptak meghívást (pl. szerzetesnők, egyedülállók). Őket más kegyelmi utakon kíséri a gondviselő Isten.

Vannak viszont olyan férfiak, akik mindkét szentségben részesülnek. Ugyan a nyugati egyházban pappá csak nőtlen férfiakat szentelnek, az egyházi rend első fokozatát, a diakonátust nős férfiak is felvehetik. Ők először házasságot kötnek, majd – feleségük beleegyezésével – kérik a diakonusszentelést. Fontos azonban megjegyezni, hogy az egyházi rend szentségében csak a házasságkötés után lehet részesülni, ha pedig a nős diakónus megözvegyül, új házasságot már nem köthet. (A keleti egyházakban általában a papok is nősülhetnek, ugyanezekkel a feltételekkel, püspökké azonban csak nőtlen papok szentelhetők.) Olyan is előfordulhat, hogy egy férfi megözvegyül és ezután kéri pappá szentelését. Ennek semmi akadálya sincsen, mert már nem köti érvényes házasság.

Lényeges különbség továbbá a két szentség között, hogy ahhoz, hogy valaki szentségi házasságot kössön, nem feltétlenül szükséges, hogy előtte valamennyi beavató szentségben részesüljön, elég ha meg van keresztelve. Az egyházi rend szentségében viszont csak az a férfi részesülhet, aki bérházas.

Ipacs Bence

Cigánypasztorációs lelkinap

▲ December 3-án cigánypasztorációs lelkinapot tartottak Zalaegerszegen. A Mindszenty iskola adott otthont az Egyházmegyében első alkalommal megrendezett eseménynek. Szentmise, tanúságtétel és kerekasztal-beszélgetés is volt.

▼ December 4-én, a Martinus Exclusive sorozat részeként Szemere Zita adott koncertet a Brenner iskola növendékeivel és Lakner-Bognár Andrással a Székesegyházban. A koncerten karácsonyra hangolták a szíveket, lelkeket.

Karácsonyra hangolódva

Közlekedésbiztonsági élményprogram

▲ December 5-én közlekedésbiztonsági élményprogramban vehettek részt a jánosházi Szent Imre Általános Iskola alsó tagozatos kisdíákjai. A tornateremben közlekedési táblák, eszközök, lámpák és vasúti átjáró várták a tanulókat.

▼ November 29-én a Székesegyház kriptájában helyezték örök nyugalomra dr. Konkoly Istvánt, a Szombathelyi Egyházmegye nyugalmazott megyéspüspökét. A gyászmise főcelebránsa dr. Erdő Péter bíboros, prímás, esztergom-budapesti érsek volt.

Búcsú a főpásztortól

Adventi lelkinap Máriacellben

December 9-én Mariacellben adventi lelkinapot tartott a II. János Pál Katolikus Szakkollégium. Az elmélkedést követően a kegytemplom kincstárait és kápolnáit, majd az adventi vásárt is megnézték a résztvevők.

KÉSZ Pozsonyban

December 11-én a Pozsonyi Magyar Katolikus Közösség és a KÉSZ Szombathelyi Csoportja Szent Márton püspök tiszteletére ünnepséget rendezett Pozsonyban, a Szent Márton Székesegyházban.

Lezárult a Brenner János Emlékév

December 16-án a szombathelyi Székesegyházban tartott szentmisével lezárult a Brenner János Emlékév. Vértanú papunk boldoggá avatására 2018. május 1-jén kerül sor, Szombathelyen.

PROGRAMAJÁNLÓ

február 2. (péntek) 16 óra Megszentelt élet világnapja (Szombathely, Premontrei Rendház) •
február 14. (szerda) 6.30 óra Stációk szentmise (Szombathely, Olad-új templom)

A szombathelyi kórházlelkész:

Molnár Árpád
Tel.: +36 30 619 5474

A zalaegerszegi kórházlelkész:

Takács András
Tel.: +36 30 211 9359

Csipkerek-i templommegáldás

Adventi ifjúsági lelkigyakorlat a Martineumban

December 8-10. között adventi ifjúsági lelkigyakorlatra került sor a Martineum Felnőttképző Akadémián mintegy 60 fiatal részvételével. A programot Csiszér László és csapata vezette. A Szent András Evangelizációs Iskola egyik lelkigyakorlatát, az ún. Ászáf kurzust hozták el Szombathelyre.

Keleti egyházak V.

Antióchiai szír ortodox egyház

A 2011 tavaszán kezdődött szíriai polgárháborúban üldözötté vált keresztények nagy része a szír ortodox egyház tagja. Nevezik őket *jakobita keresztényeknek is*, mert a 6. században egy Baradai (≈ „Rongyos”) Jakab nevű, később szentként tisztelt szerzetes-püspök szervezte újjá közösségeiket; de hívják őket *nyugati szíreknek is*, megkülönböztetésül a keleti szíreknek mondott iraki ó-szír vagy asszír egyháztól.

A szíriai Antióchiát – mely 1939 óta Antakya néven Törökország területéhez tartozik – Kr. e. 300 körül alapította I. Szeleukosz Nikátor görög hadvezér, aki Nagy Sándor halálát követően szerezte meg magának a hatalmas Hellén Birodalom keleti szélét. A helyet apjáról, Antiokhoszról nevezte el, mely hamarosan gazdag kereskedővárossá és uralkodói székhellyé vált. Kr. e. 64-ben lett a római *Syria* tartomány központjává, ahol az őslakó szírek mellett betelepült görögök és zsidók is laktak.

Itt alakult ki Palesztinán kívül az első ún. pogánykeresztény (vagyis a pogányságból, főleg a görög vallásból kereszténnyé lett) egyházközség, melyben Szent Péter, Szent Pál és Szent Barnabás apostolok is működtek. Az újszövetségi Szentírásban összesen 19-szer szerepel a város neve. Ezek közül legfontosabb talán az Apostolok Cselekedetei 11. fejezetének 26. verse, mely szerint „a tanítóányokat először Antióchiában nevezték keresztényeknek”...

A hívek egysége ezen a területen a 431-es efezusi zsinat idejéig állt fenn, ettől kezdve a szírek előbb a nesztori-

ánus eretnkséget követték (akik például Máriát csak Krisztus-szülőnek tekintik, és nem hirdetik istenszülői mivoltát), majd a 451-es khalkédóni zsinat után a miafizitizmus hívei lettek, akik Krisztus egyetlen, egyszerre isteni és ember természetét vallják.

A 6. század elején az antióchiai egyház véglegesen két részre szakadt: a görögök alkotta tengerparti vidékre, és a szírek belső területeire, akiknek ezzel elkezdődött véres üldöztetése és évszázadokig tartó Bizánc-ellenessége...

Fennmaradásuk – az egész szír ortodox egyház további léte – Baradai Jakab szerzetesnek köszönhető, aki 542-ben lett püspök, és minden erejét felhasználva igyekezett megszervezni a miafizita szír közösségeket és kialakítani a saját egyházszervezetüket, sok-sok papot és püspököt szentelve.

Utódai magukat pátriárkának nyilvánították, és megkezdték missziós tevékenységüket a Szíriától északra és délre fekvő területeken. E korai térítések sikereit jelzi, hogy a szír ortodox egyház vezetője máig az „*Antióchia, Isten városa, Kilikia, Ibéria (vagyis Grúzia), Arábia és az egész Kelet pátriárkája*” hagyományos címet viseli.

Az I. világháború kitöréséig Mardin (ma: Törökország területén) volt a pátriárkai székhely, de onnan menekülniük kellett. A jelenlegi egyházfő, *II. Ignác Efrém* a szír fővárosban, Damaszkuszban él, és 2017 februárjában Magyarországon is járt.

Egyházmegyéik és kolostoraik vannak Szírián kívül Irakban, Libanonban, a Szentföldön, Törökországban, az Egyesült Arab Emírségekben, vala-

mint Európában és Amerikában. Létszámuk meghaladja a két és félmilliót. Hozzánk legközelebb Bécsben találkozhatunk velük.

Liturgiájuk első részét „Melkizedek áldozata” néven végzik. Ebben a pap liturgikus ruhák nélkül az oltár előtt bűnbánati imát mond és kisebb tömjénezést végez. Ezután előkészíti a miséhez szükséges kenyeret és bort, majd felöltözik, és az „Áron áldozata” nevű – szintén előkészítő – szertartást végzi (tömjénezés, könyörgések). Innen már a „Jézus Krisztus áldozata” nevű rész, a tulajdonképpeni mise kezdődik. A szertartást az illető egyházközség anyanyelvén végzik, de az olvasmányokat és az evangéliumot arabul olvassák, a szöveg megőrzése, illetve az iránta való tisztelet kifejezésekképpen.

Inzsöl Richárd

II. Ignác Efrém
antióchiai szír ortodox pátriárka

„A tanítást, amit nekem adtál, átadtam neked.
Ők elfogadták...és elhitték, hogy Te küldtél engem.”
(Jn 17,8)

A szombathelyi püspök - a hozzátartozók nevében is - fájdalommal, de a feltámadásba vetett hitel tudatta, hogy Varga Ottó esperesplébános életének 61., áldozópapi szolgálatának 36. évében az Őriszentpéteri Plébánián 2017. december 12-én váratlanul elhunyt. Szeretett paptestvérünk gyászmiséje és temetési szertartása 2017. december 20-án, szerdán az Őriszentpéteri Plébániatemplomban volt. Végakaratainak megfelelően holttestét szeretett hívei körében, a templom sírkertjében helyezték örök nyugalomra közvetlen a gyászmise után.

Adj, Uram örök nyugodalmat neki!
Requiem aeternam dona ei Domine!

„Aki Krisztussal él, Krisztussal hal meg.”

(Néri Szent Fülöp)

Hitébresztő kifestőkönyvek

5 féle A/5-ös méretű,
20 oldalas kifestőkönyv

2018. január 31-ig

egy csomagban

1.750 Ft helyett

30% kedvezménnyel,

CSAK 1.225 Ft!

A kifestőkönyvek megvásárolhatók
Szombathelyen a
Martinus Könyv- és Kegytárgyboltban
vagy a [www. hitbreszto.hu](http://www.hitbreszto.hu)
webáruházban

Vallásos témájú könyvajánlók
a blog.martinuskiado.hu oldalon.

A Szentatya január havi imaszándéka

Ázsia vallási kisebbségeiért: Hogy az ázsiai országokban a keresztények és más vallási kisebbségek hitüket teljes szabadságban élhessék meg.

MÉSZELY JÓZSEF JANUÁRI BIZTATÓ

Mint a liszt, a hó úgy szítál,
Milliónyi ezüst kristály,
Milliónyi porka csillag
A fehér domb, hová hívlak.

Villantsuk fel pántlikáját,
Örömeink sícsúszdáját,
S rójuk tele kanyargással,
Piros pozsgás ujjongással!

